

Зовнішній аудит якості освітньої діяльності у закладі дошкільної освіти

Ганна Орел

*здобувачка освітньої програми «Управління закладом освіти»,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,
e-mail: orelHO@krok.edu.ua*

Віктор Алькема

*доктор економічних наук,
професор, завідувач кафедри управлінських технологій,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,
e-mail: alkema@krok.edu.ua,
ORCID: 0000-0001-5997-7076*

Актуальність цієї роботи обумовлена тим, що в умовах змін, які відбуваються у вітчизняній освітній системі, забезпечити стабільний розвиток дошкільної освіти можливо лише за умови формування ефективної системи управління освітньою діяльністю. Важливе місце в здійсненні управлінської діяльності в закладах дошкільної освіти належить зовнішньому аудиту якості освітньої діяльності, тобто проведенню зовнішньої, незалежної аналітики, професійно-суспільної експертизи. Однак при зовнішньому оцінюванні закладів дошкільної освіти за участю професійних експертів, громадськості, інших зацікавлених сторін виникають проблеми щодо вибору методів та форм проведення оціночних процедур. Незалежні експерти часто не мають у своєму розпорядженні відповідних об'єктів оцінки еталонами та не мають можливості критеріально оцінити якість діяльності закладу дошкільної освіти.

Об'єктом дослідження є процес зовнішнього аудиту якості освітньої діяльності закладу дошкільної освіти.

Предметом дослідження є теоретико-методичні та науково-практичні закономірності проведення та визначення критеріїв зовнішнього аудиту якості освітньої діяльності закладу дошкільної освіти.

Метою роботи є формування науково-методичних підходів до розробки критеріїв зовнішнього аудиту якості освітньої діяльності закладу дошкільної освіти.

Для досягнення поставленої мети в роботі вирішували наступні завдання:

- охарактеризували теоретико-методичні особливості зовнішнього аудиту якості освітньої діяльності закладу дошкільної освіти;
- визначили практичні закономірності зовнішнього аудиту якості освітньої діяльності закладу дошкільної освіти;
- проаналізували результати зовнішнього аудиту якості освітньої діяльності закладу дошкільної освіти.

Дослідженнями зовнішнього аудиту якості освітньої діяльності займалися такі українські науковці, як В. В. Горбов, Т. Дудка, Н. Курмишева, В. Ліпська, О. Маковська, О. І. Серняк, О. А. Форкуца, С.О. Шевченко, О. І. Шийка та ін. Серед зарубіжних вчених вагомий внесок у дослідження питань аудиту освітньої діяльності внесли Дж. Х. Роджесон та ін. Проте слід відмітити, що сьогодні

практично відсутні дослідження серед вітчизняних науковців, щодо проведення зовнішнього аудиту якості освітньої діяльності закладу дошкільної освіти.

Інформаційною базою дослідження були праці вітчизняних та зарубіжних науковців, фахові наукові статті з предмету дослідження.

В процесі дослідження були використанні такі наукові методи:

- метод систематизації та узагальнення наукових джерел, використовували під час визначення теоретико-методичних особливостей зовнішнього аудиту якості освітньої діяльності;
- метод спостереження за освітнім процесом, експертний метод використовували при аудиті діяльності закладу дошкільної освіти;
- метод аналізу, структурно-функціональний метод використовували при оцінюванні результатів зовнішнього аудиту якості освітньої діяльності закладу дошкільної освіти.

На першому етапі дослідження аналізували сутність зовнішнього аудиту якості освітньої діяльності у закладі дошкільної освіти. Встановлено, що аудит якості освітньої діяльності є елементом управління закладу дошкільної освіти, одним із її механізмів та служить регулятором відносин та основним каналом збору інформації. Метою зовнішнього аудиту освітньої діяльності закладу дошкільної освіти є підтвердження відповідності навчального процесу встановленим нормативним вимогам, що є тотожним проходженню процедури ліцензування, і обов'язково розробка практичних рекомендацій щодо підвищення якості освітнього процесу [3].

Важливими складовими зовнішнього аудиту якості освітньої діяльності закладів дошкільної освіти є: наявність зовнішніх незалежних замовників та виконавців оціночних процедур; сучасні засоби оцінювання; модель оцінки; показники та критерії оцінки, розроблені на основі кваліметричної системи, орієнтованої на сутнісну та кількісну оцінку з урахуванням вимог держави, запитів батьків та інших зацікавлених сторін.

На другому етапі дослідження визначали особливості зовнішнього аудиту якості освітньої діяльності закладу дошкільної освіти. В процесі дослідження встановлено, що оцінювання якості освітньої діяльності повинно проводитись так, щоб охопити основні напрями навчального процесу закладу дошкільної освіти. Зокрема було проаналізовано освітнє середовище закладу дошкільної освіти, систему оцінювання персоналу, педагогічну діяльність педагогічних працівників, управлінські процеси. Крім того, запропонували наступне визначення зовнішнього аудиту освітньої діяльності – це перевірка незалежними експертами якості освітньої діяльності в закладі освіти.

Основну позицію в процесі оцінювання діяльності закладів дошкільної освіти займають критерії якості освітнього процесу, до яких відносяться: позитивне управління з пропорційними цілями та установками; позитивна культура навчання та виховання; високі вимоги до організації навчально-виховного процесу; спільні цілі в діяльності закладу дошкільної освіти; взаємоузгоджені методи, які використовуються педагогами для оцінки ефективності навчально-

виховних процесів в закладі дошкільної освіти; кооперація між батьками та закладом дошкільної освіти в напрямку підвищення ефективності освітньої діяльності.

На завершальному етапі дослідження розглядали питання удосконалення зовнішнього аудиту якості освітньої діяльності закладу дошкільної освіти. Проаналізовано українську та зарубіжну практику оцінювання освітньої діяльності закладу дошкільної освіти та розроблено рекомендації щодо вдосконалення оцінювання освітньої діяльності закладу дошкільної освіти. Було запропоновано оціночні листи, критерії аудиту для проведення планового аудиту в закладі дошкільної освіти.

Отже, на підставі проведеного дослідження було визначено теоретико-методичні зовнішнього аудиту якості освітньої діяльності. Проведено зовнішній аудит освітньої діяльності закладу дошкільної освіти, запропоновано критерії для проведення планового аудиту в закладі дошкільної освіти.

Ключові слова: зовнішній аудит; якість освітньої діяльності; заклад дошкільної освіти.

Список використаних джерел

1. Горбов В. В. Соціологічне дослідження як необхідний елемент освітнього аудиту вищого навчального закладу. В. В. Горбов. *Грані*. 2015.- № 5. С. 23-29.
2. Дробін А. Інституційний аудит – шлях до сталого розвитку закладу загальної середньої освіти. А. Дробін, О Курлова. *Педагогічний вісник №1 (57-58)*, 2022. с. 54-59.
3. Маковська О. Освітній аудит: теоретико-методологічний аспект. О. Маковська. *Педагогіка і психологія професійної освіти*. 2015. № 3.- С. 135-142.
4. Серняк О. І. Незалежний освітній аудитор як суб'єкт громадського механізму забезпечення якості вищої освіти. О. І. Серняк. *Демократичне врядування*. 2019. Вип. 23. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/DeVr_2019_23_7.